

# PRAVO SVAKOG DJETETA NA OBRAZOVANJE

**Desetljeće uključivanja Roma 2005. – 2015.**

23. sastanak Međunarodnog upravnog odbora

Zagreb, 24. – 25. rujna 2012. g.

unite for children

unicef 

**Upoznajte Marka!**



# Načela koja jamče poštivanje prava na obrazovanje

## **Pravo na pristup obrazovanju:**

- besplatni programi ranog odgoja i obrazovanja
- dostupno, pristupačno i inkluzivno osnovno obrazovanje
- načelo jednakih šansi za svu djecu

## **Pravo na kvalitetno obrazovanje:**

- sveobuhvatan i inkluzivan kurikulum
- metode procjenjivanja i poučavanja koje poštuju dječja prava
- sigurno i zdravo, za djecu prijateljsko okruženje

## **Pravo punog uvažavanja:**

- uvažavanje identiteta
- uvažavanje prava na sudjelovanje
- uvažavanje integriteta



## Pravo na obrazovanje – stanje u regiji

### Stopa upisa i zadržavanja u školama

- uključenost romske djece u predškolske sadržaje u jugoistočnoj Europi: od 0,2% na Kosovu do 17% u Rumunjskoj
- stopa upisa romske djece u osnovne škole u središnjoj i jugoistočnoj Europi iznosi 1/4 stope upisa neromske djece (podatak Svjetske banke)
- velika stopa odustajanja od obrazovanja (npr. u Slovačkoj: vjerojatnost napuštanja škole je 30 puta veća za romsku djecu nego za ostatak populacije djece)
- niska stopa upisa u srednje škole: 18% u odnosu na 75% unutar većinske zajednice
- manje od 1% Roma pohađa sveučilište

## Pravo na obrazovanje – stanje u regiji

### Obrazovna postignuća

- slabi rezultati; potrebno duže vrijeme za završetak školovanja (npr. u Mađarskoj: osnovno školovanje 80% romske djece traje duže od 8 godina)

### Rodne razlike

- stopa upisa romskih djevojčica u osnovnu školu iznosi 64%, u usporedbi sa stopom upisa od 96% kod djevojčica iz neromskih zajednica koje žive u sličnim socio-ekonomskim uvjetima
- 3/4 Romkinja ne završava osnovnu školu, u usporedbi s 1/5 žena iz većinske zajednice
- stopa pismenosti i drugi indikatori obrazovanja su nepovoljniji kod romskih djevojčica nego dječaka: stopa nepismenih romskih žena u jugoistočnoj Europi iznosi 32%, a muškaraca 22%

## Pravo na obrazovanje - Hrvatska

Broj romske djece uključene u programe predškolskog odgoja i obrazovanja u RH:

2007./2008. – 810 (409 m + 401 ž)

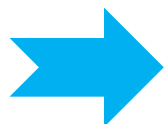
2008./2009. – 692 (350 m + 342 ž)

2009./2010. – 550 (306 m + 244 ž)

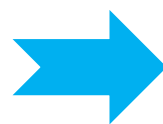
2011./2012. - 623 (322 m + 301 ž)



neuključivanje  
ranjivih skupina  
djece u predškolske  
programe



**0,1%**  
**BDP**



**340 milijuna kn**  
**godišnje!**

## Pravo na obrazovanje - Hrvatska

- 55.4% romske populacije mlađe je od 19 godina
- 86% romske djece u dobi od 7 godina pohađa školu (procjena)
- 40.97% ukupne romske populacije starije od 15 godina nije završilo osnovnu školu (Zaklada za obrazovanje Roma)
- nevladini izvori: samo 27% učenika romske nacionalnosti upisanih u osnovnu školu završava svoje osnovno obrazovanje
- 22.2% Roma starijih od 10 godina je nepismeno; 12.1% muškaraca i 32.4% žena Romkinja
- 32.6% starijih od 15 godina nisu završili niti jedan razred OŠ
- 0.3% završilo visoku školu
- izvještaj EK: poboljšanja, ali još uvijek oko 97% romske djece ne završi osnovnu školu, a samo 2% upisuje SŠ



# Neki od razloga slabih obrazovnih postignuća

- neupisivanje djeteta u matične knjige
- siromaštvo i socijalna isključenost
- nedostatak kvalitetnih servisa/usluga važnih za rani razvoj djeteta
- smanjena mogućnost roditelja da pomognu djeci u učenju
- segregacija – između škola, unutar škola i izdvajanjem u posebne obrazovne ustanove
- školska i razredna obilježja: kvaliteta poučavanja, metode, jezik, kurikulum, predrasude i
- financiranje obrazovanja i vladine mjere (politička volja)



## A LOVE FOR LEARNING CAN START EARLY AND LAST A LIFETIME

It is never too early to start reading to children or telling them stories. Here a mother reads to her baby girl. Even if the mother or other caregiver cannot read, this is an important bonding and learning experience that can promote the joy of reading. Telling a story, pointing at colourful pictures and speaking in the voices of human or animal characters can be very enjoyable for young children. They develop their imagination as well as their thinking and language skills.



This publication has been produced with the assistance of the European Union. The contents of this publication are the sole responsibility of UNICEF and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.



# Važnost podrške i zajedničkog djelovanja

Da bi se osiguralo puno poštivanje prava romske djece na obrazovanje, uz ulogu države izuzetno je važna i aktivna podrška roditelja, šire obitelji, udruženja, učitelja, vjerskih zajednica, udruga, lokalnih političara itd.



# Preporuke za osiguravanje podrške ostvarivanju prava romske djece na obrazovanje

- nužnost koordiniranih vladinih mjera (međusektorska suradnja)
- adekvatno i inkluzivno zakonodavstvo, utemeljeno na podacima, koje predviđa mehanizme provedbe i resurse koji ju osiguravaju
- pružanje podrške inkluzivnom obrazovanju uključujući i edukaciju učitelja, reviziju školskih programa, prilagodbu instrumenata procjene sposobnosti romske djece pri upisu u školu te zapošljavanja romskih asistenata u nastavi
- suočavanje s postojanjem društvenih i ekonomskih barijera koje priječe pristup obrazovanju romske djece te uvođenje zaštitnih društvenih mjera s ciljem njihova prevladavanja
- bolja suradnja vlada s romskim zajednicama, njihovo prepoznavanje kao važnog partnera u ostvarivanju prava romske djece na obrazovanje



## **INVESTING IN EFFECTIVE EARLY EDUCATION CAN PRODUCE LONG TERM EDUCATIONAL, SOCIAL AND ECONOMIC BENEFITS FOR THE INDIVIDUAL AND SOCIETY**

Poor quality preschools can do more harm than good. Experts agree that high quality and effective preschool programmes are those that have reasonably small class sizes, trained teachers who receive mentoring and support, curricula that address the cognitive and psycho-social domains of development, pedagogical methods that are individualized and child-centred, and respect and involve parents in the learning and development of young children.



*Hvala!*

[www.unicef.org](http://www.unicef.org)

[www.unicef.org/ceecis](http://www.unicef.org/ceecis)

[www.unicef.hr](http://www.unicef.hr)

[www.romachildren.com](http://www.romachildren.com)

UNICEF

